

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Christiaan Vonck, Διδάκτορας Φιλοσοφίας
Πρύτανης, Σχολή Συγκριτικής
Μελέτης των Θρησκειών

Αμβέρσα, Βέλγιο

1996

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	Εισαγωγή	1
II.	Μια Ματιά στη Σαηεντολογία	3
III.	Δόγμα	3
IV.	Συμπέρασμα	7
	Σημειώσεις	9
	Λίγα Λόγια για τον Συγγραφέα	13

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Christiaan Vonck, Διδάκτορας Φιλοσοφίας
Πρύτανης, Σχολή Συγκριτικής
Μελέτης των Θρησκειών

Αμβέρσα, Βέλγιο

1996

I. Εισαγωγή

Ποιος είναι ο ορισμός της θρησκείας; Ακόμη και όντας αναγνωρισμένες (δεν αναγνωρίζονται οι θρησκείες από όλες τις πολιτικές δομές) και παραδοσιακές, οι καθιερωμένες θρησκείες συχνά αμφισβητούν την προέλευσή τους σε μια προσπάθεια να αποδείξουν ότι στην πραγματικότητα είναι η μόνη αληθινή θρησκεία. Όποιος λέει: «Ο κύριός μου είναι η τελειότερη ενσάρκωση του Θεού ή ο μόνος πεφωτισμένος δάσκαλος» είναι αναμφισβήτητα αδαής. Το κριτήριο προκειμένου να κρίνουμε τους πλήρως πεφωτισμένους πνευματικούς ηγέτες, ανήκει μόνο στους ολοκληρωτικά πεφωτισμένους οπαδούς. Ένας πεφωτισμένος οπαδός είναι ολοκληρωτικά πιστός στον κύριό του, στον δάσκαλο ή στον θρησκευτικό ηγέτη ο οποίος του έδειξε τον δρόμο για τη διαφώτιση, αλλά πάντοτε σέβεται τις άλλες ενσαρκώσεις και τους κυρίους των άλλων θρησκειών.¹

«Με το πέρασμα των χρόνων, έχουν διατυπωθεί τόσο πολλοί διαφορετικοί ορισμοί (της θρησκείας) στη Δύση, ώστε ακόμη και μια μερική καταγραφή αυτών δε θα ήταν πρακτική», δηλώνει η *Εγκυκλοπαίδεια της Θρησκείας* (Μίρτσεα Ελιάντε, εκδόσεις Μακμίλαν, Λονδίνο, Νέα Υόρκη: 1986, σελ. 283). Πρέπει, επομένως, να αισθανθώ ικανοποιημένος με την αναγνώριση κάποιων από τα χαρακτηριστικά της θρησκευτικής εμπειρίας και τη γνώση ότι οι θρησκείες έχουν βαθιά πολιτιστική και κοινωνική βάση.

Σε πιο γενικό πλαίσιο, η θρησκεία είναι η αναζήτηση του ανθρώπου για έναν σύνδεσμο με την «πνευματικότητα» –στην πραγματικότητα ένωση–, η οποία συχνά περιλαμβάνει ή οδηγεί στη λατρεία.

Για τους χριστιανούς, αυτό σημαίνει επιστροφή στο στάδιο πριν από την «πτώση του ανθρώπου», κάτι που πιστεύουν ότι είναι εφικτό μέσω του Υιού του Θεού, του Ιησού Χριστού. Με άλλα λόγια, η θρησκεία (ο Ιησούς) ενώνει και είναι ένα σύμβολο για την ενότητα με τον Θεό και τον Άνθρωπο. Το κύριο πρόβλημα της θρησκείας, όμως, είναι ότι οι θεολόγοι κάθε θρησκείας έχουν διαφορετική άποψη. Μπορούμε να πούμε ότι η θρησκεία ενώνει και η θεολογία χωρίζει. Αλλά η θεολογία είναι απαραίτητη για να κατανοήσουμε τη θρησκεία και τις θρησκείες.

Στο βιβλίο του, *Das Heilige (Ο Άγιος)*, ο Ρούντολφ Ότο (1869-1937) ορίζει την ουσία της θρησκευτικής επίγνωσης ως δέος, ένα μοναδικό μείγμα φόβου και έντονου ενδιαφέροντος μπροστά στο θείο. Η παράθεση πολλών εμπειριών από την Ινδία, το Μαρόκο αλλά και τη δική του χώρα, τον οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι άνθρωποι, όλοι οι άνθρωποι, από καιρό σε καιρό πράγματι αναγνωρίζουν την «ολοκληρωτική ύπαρξη μιας άλλης υπόστασης».

Ο Μιρτσέα Ελιάντε (1907-86) θα προσέθετε ότι η γνώση σχετικά με τον Θεό δεν περιορίζεται στην εμπειρία. Παραδείγματα αυτού βρίσκουμε σε συμβολισμούς και τελετουργικά, σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα σύμβολα, τα τελετουργικά και οι εμπειρίες του ανθρώπου καταλήγουν στην αναζήτηση τού γιατί ο άνθρωπος ενεργεί με τον τρόπο που ενεργεί. Τα σύμβολα και τα τελετουργικά έχουν τις ρίζες τους στη μυθολογία.

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους ορισμούς, θα χρησιμοποιήσω δύο συνηθισμένες δηλώσεις σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά μιας θρησκείας. Η μία δήλωση είναι από τον Δρ Ρέινερ Φλάσε (Μάρμπουργκ) στη σελίδα 27 του «Acta Comparanda II» (Αμβέρσα 1987): «Με τη φράση “μια νέα θρησκεία” εννοούμε ένα θρησκευτικό κίνημα το οποίο επικεντρώνεται σε μια νέα θεωρία, μια νέα λατρεία και μια νέα κοινότητα η οποία εγκαθιδρύεται μέσα από αυτούς τους δύο παράγοντες».

Η δεύτερη δήλωση ή ορισμός προέρχεται από τον Δρ Γ. Λούτγκεχαρμ (Βρυξέλλες) από τη θρησκεία Χερνχούτερ (Εκκλησία της Μοραβίας) σε μια μελέτη για τον Ζίντσεντορφ (επίσκοπος) και τη θεϊκή ύπαρξη που αποδεικνύει ότι όλες οι θρησκείες είναι προϊόν της εξέλιξης (*Brusselse Theologische Studies [Θεολογικές Μελέτες από τις Βρυξέλλες]*, Αριθμός 1, 1976, σελ. 6): Τη στιγμή που μια ομάδα ανθρώπων συνασπίζεται λόγω της κοινής εμπειρίας και του αισθήματος σεβασμού, τότε μιλάμε για μια θρησκεία. Όταν αυτή η ομάδα χρησιμοποιεί αυτή την ενέργεια ως συνήθεια, τότε μπορούμε να μιλήσουμε για μια συγκεκριμένη θρησκεία, *Religionsanstalt* (θρησκευτικό ίδρυμα). Όταν κάποιος αναλαμβάνει την ηγεσία, γίνεται επικεφαλής της ομάδας και λέει στα άτομα ότι πρέπει να πράττουν με τον ίδιο τρόπο, τότε πρόκειται για ένα θρήσκευμα ή μια αίρεση. Και, αν κάποιος θέλει να το κάνει με άλλον τρόπο, τότε μπορεί να ξεκινήσει μια νέα αίρεση. Με αυτόν τον τρόπο, όλοι οι άνθρωποι λατρεύουν το Ον «το οποίο είναι πανταχού παρόν».

Σε μια θρησκεία μπορούμε, επομένως, να αναμένουμε ότι θα βρούμε έναν σύνδεσμο ή μια ενοποίηση με την πνευματική και υπερβατική υπόσταση· ένα δόγμα και μια πρακτική, καθώς και σύμβολα, τελετουργικά και εμπειρίες που συνδέονται με αυτό το υπερβατικό βασίλειο και μια κοινότητα που επικεντρώνει το ενδιαφέρον της γύρω από τέτοιες πεποιθήσεις και πρακτικές.

II. Μια Ματιά στη Σαηεντολογία

Όταν εξέτασα τη Σαηεντολογία, παρατήρησα ότι έχει κοινά χαρακτηριστικά με έναν αριθμό άλλων θρησκειών, μερικές από τις οποίες είναι οι εξής: η Χριστιανική Επιστήμη (ιδρύθηκε από τη Μέρι Μπέικερ Έντι το 1879),² η Θρησκευτική Κοινωνία των Φίλων ή Κουάκεροι (ιδρύθηκε από τον Τζορτζ Φοξ το 1665),³ η Νέα Εκκλησία της Ιερουσαλήμ (βασίζεται στη φιλοσοφία του Ε. Σβέντενμποργκ, 1688-1772 και ιδρύθηκε τη δεκαετία του 1780),⁴ ο Αντουανισμός (ιδρύθηκε από τον Περ Αντουάν το 1910)⁵ και, όσον αφορά την ίδια τη φιλοσοφία, έχει κοινά χαρακτηριστικά με μερικές πλευρές του Βουδισμού.

Δεν πρόκειται για συνδυασμό διαφόρων θρησκειών, αλλά πρόκειται απλώς για το πεπρωμένο. Η Σαηεντολογία έχει προέλθει από μια διάνοια –του Λ. Ρον Χάμπαρντ– και αναπτύχθηκε σε μια εποχή όπου οι άνθρωποι αναζητούν νέες μορφές λατρείας μέσα στη δική τους θρησκεία, στο δικό τους θρήσκευμα, στη δική τους λατρεία ή αίρεση. Το μήνυμα της Σαηεντολογίας δεν είναι ούτε χριστιανικό, ούτε εβραϊκό, ούτε ισλαμικής καταγωγής, αλλά έχει πράγματι αρχαίες ρίζες. Αρχίζει με τις Βέδες στις οποίες ο Χάμπαρντ βρίσκει περισσότερη σοφία από τη θεολογία/φιλοσοφία της Δύσης, η οποία επιχείρησε να απομονώσει και να δημιουργήσει κλάδους σοφίας.⁶

Ενώ έχει κοινά χαρακτηριστικά με τις άλλες θρησκείες, η Σαηεντολογία είναι μοναδική διότι έχει δικό της εκτεταμένο δόγμα και δική της μοναδική θρησκευτική πρακτική, με βάση τα γραπτά του Λ. Ρον Χάμπαρντ.

Επειδή ιδρύθηκε στη «βάρβαρη» Δύση⁷ όπου το «Γκόλεμ» (ανθρωποειδές πλάσμα) έχει γίνει «ο αφέντης»,⁸ η Σαηεντολογία παρέχει μια ανοιχτή πόρτα σε όσους αναζητούν ένα πνευματικό μήνυμα στη σύγχρονη εποχή.

III. Δόγμα

Όταν ο Λ. Ρον Χάμπαρντ έγραψε το βιβλίο *Διανοητική: Η Σύγχρονη Επιστήμη της Πνευματικής Υγείας*, ξεκίνησε μια θεραπεία απελευθέρωσης μέσω της επαναφοράς των εμπειριών σε

συνειδητό επίπεδο, αλλά δεν πίστεψε, απ' όσο ξέρω, ότι το αποτέλεσμα θα ήταν μια εκκλησία ή πίστη. Ο μοναδικός του στόχος εκείνη τη στιγμή ήταν η απάντηση στην ερώτηση για το πώς να βοηθήσει τους ανθρώπους μέσω διαδικασιών που απευθύνονται στη διάνοια. Με άλλα λόγια, αμφέβαλλε για την θεραπεία των ψυχαναλυτών.⁹ Έτσι, αναζήτησε ένα άλλο πιθανό σύστημα που θα βοηθούσε τους ανθρώπους και θα τους έκανε πιο ικανούς, το οποίο περιέγραψε στο βασικό εγχειρίδιο *Διανοητική*, η οποία εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1950.

Καθώς διεξήγαγε περαιτέρω έρευνες, ο Χάμπαρντ ανακάλυψε ότι ένα άτομο είναι κάτι περισσότερο από ένα σώμα ή μια διάνοια. Στην πραγματικότητα, είναι ένα αθάνατο πνευματικό ον, το οποίο ονόμασε «θήταν». Ο θήταν είναι το ίδιο το άτομο, όχι το σώμα του ή η διάνοιά του ή οτιδήποτε άλλο. Δεν είναι κάτι που *έχει*, αλλά αυτός που *είναι*. Αυτός ο θήταν έχει ζήσει μέσα από αμέτρητες προηγούμενες ζωές και θα επιβιώσει από τον θάνατο του τωρινού σώματός του. Αυτή η έννοια των προηγούμενων ζώων στη Σαηεντολογία μπορεί να συγκριθεί με τους καρμικούς σχηματισμούς (*samskara*) στον Βουδισμό.¹⁰

Σύμφωνα με το δόγμα της Σαηεντολογίας, ο θήταν έχει επιβαρυνθεί από τραυματικές εμπειρίες που βίωσε στην τρέχουσα και τις προηγούμενες ζωές, οι οποίες είναι αποθηκευμένες σε μια αντιδραστική διάνοια. Αυτές οι εμπειρίες μπορεί να συνεχίσουν να τον κάνουν να νιώθει πόνο ή να πράττει παράλογα και να τον αποκλείουν από την πλήρη πνευματική επίγνωση και τις ικανότητες που θα μπορούσε να έχει. Η Σαηεντολογία ασχολείται με αυτά τα τραύματα του παρελθόντος μέσα από την πρακτική του *ώντινγκ*, μέσα από το οποίο ο θήταν μπορεί να απαλλαχθεί από αυτές τις εμπειρίες του παρελθόντος και να αποκτήσει μεγαλύτερη επίγνωση του εαυτού του ως πνευματικό ον. Βρίσκει απαντήσεις σε ερωτήματα όπως τα εξής: «Ποιος είμαι;» ή «Γιατί υπάρχω;». Καθώς κάποιος επιτυγχάνει μεγαλύτερη πνευματική επίγνωση μέσα από το *ώντινγκ*, μαθαίνει επίσης να ζει μια πιο ολοκληρωμένη και ηθική ζωή σε όλα τα επίπεδα της ύπαρξης, τα οποία ονομάζονται στη Σαηεντολογία τα Οκτώ Δυναμικά. Κάθε άτομο φαίνεται να υπάρχει και να επιδιώκει την επιβίωση στα οκτώ δυναμικά, που περιγράφονται ως ακολούθως:

1ο Δυναμικό: η δυναμική ώθηση να επιβιώσει ως άτομο.

2ο Δυναμικό: η ώθηση για επιβίωση μέσω του σεξ και της οικογένειας.

3ο Δυναμικό: η επιβίωση ως ομάδα. Αυτό περιλαμβάνει όλες τις ομάδες, όπως την εργασία κάποιου, το σχολείο του, μια λέσχη κ.λπ.

4ο Δυναμικό: η ώθηση να επιβιώσει για όλη την Ανθρωπότητα.

5ο Δυναμικό: η ώθηση να επιβιώσει για όλες τις μορφές ζωής, δηλαδή τα φυτά και τα ζώα.

6ο Δυναμικό: η ώθηση προς την επιβίωση του φυσικού σύμπαντος, συμπεριλαμβανομένης της ύλης, της ενέργειας, του χώρου και του χρόνου.

7ο Δυναμικό: η ώθηση για επιβίωση ως πνεύμα – η πνευματική διάσταση του ατόμου.

8ο Δυναμικό: η ώθηση να επιβιώσει ως το άπειρο ή το Υπέρτατο Ον.

Αυτά τα δυναμικά μπορούν να θεωρηθούν ως ομόκεντροι κύκλοι με κάθε υψηλότερο δυναμικό να περιλαμβάνει αυτά που βρίσκονται παρακάτω από αυτό. Το *ώντιτινγκ* (η πνευματική συμβούλευση ένας προς έναν, που είναι η κεντρική πρακτική της Σαηεντολογίας) καταπιάνεται με όλα τα δυναμικά και αυξάνει την επίγνωση του ατόμου και την υπευθυνότητα σε όλα τα δυναμικά, συμπεριλαμβανομένης της σχέσης του με την πνευματική διάσταση και τον Θεό.

Η έννοια του Υπέρτατου Όντος ή του δυναμικού του Θεού εκτείνεται παντού στο δόγμα της Σαηεντολογίας. Ενώ η Σαηεντολογία δεν έχει συγκεκριμένο δόγμα σχετικά με τη μορφή που παίρνει το Υπέρτατο Ον, αυτό βρίσκεται στο θρησκευτικό δόγμα της Σαηεντολογίας ως ο δημιουργός-Θεός στο απόγειο όλης της ύπαρξης. Η ύπαρξη και ο ρόλος του Θεού φαίνεται, για παράδειγμα, στο Πιστεύω της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας:

Εμείς στην Εκκλησία μας πιστεύουμε

Ότι όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος ή πίστης, πλάστηκαν με ίσα δικαιώματα.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να πρεσβεύουν όποια θρησκεία επιθυμούν, να έχουν όποιες θρησκευτικές συνήθειες επιθυμούν και να τις εξασκούν όπως επιθυμούν.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να ζουν έτσι όπως επιλέγουν οι ίδιοι.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να είναι πνευματικά υγιείς.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να υπερασπίζονται τον εαυτό τους.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να συγκροτούν, να επιλέγουν, να βοηθούν ή να στηρίζουν δικές τους οργανώσεις, εκκλησίες και κυβερνήσεις.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να σκέφτονται ελεύθερα, να εκφράζονται ελεύθερα, να γράφουν ελεύθερα τη γνώμη τους, να διαφωνούν με τη γνώμη των άλλων ή να τη σχολιάζουν προφορικά ή γραπτώς.

Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να διαιωνίζουν το είδος τους.

Ότι οι ψυχές των ανθρώπων έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους ανθρώπους.

Ότι η μελέτη της διάνοιας και η θεραπεία ασθενειών που έχουν προκληθεί από τη διάνοια δε θα πρέπει να διαχωρίζονται, ως θέματα, από τη θρησκεία, και δε θα πρέπει κανείς να κλείνει τα μάτια αν μη θρησκευτικά πεδία ασχολούνται μ' αυτά.

Και ότι καμιά δύναμη εκτός από τον Θεό δεν έχει τη δικαιοδοσία να αναιρέσει ή να παραβλέψει τα δικαιώματα αυτά, φανερά ή κρυφά.

Κι εμείς στην Εκκλησία μας πιστεύουμε

Ότι ο Άνθρωπος είναι βασικά καλός.

Ότι επιζητά να επιβιώσει.

Ότι η επιβίωσή του εξαρτάται από τον εαυτό του, από τους συνανθρώπους του και από την επίτευξη ενότητας με το σύμπαν.

Κι εμείς στην Εκκλησία μας πιστεύουμε ότι οι νόμοι του Θεού απαγορεύουν στον άνθρωπο

Να καταστρέψει το είδος του.

Να καταστρέψει την πνευματική υγεία κάποιου άλλου.

Να καταστρέψει ή να υποδουλώσει την ψυχή ενός άλλου.

Να καταστρέψει ή να μειώσει την επιβίωση των συντρόφων ή της ομάδας του.

Κι εμείς στην Εκκλησία μας πιστεύουμε

Ότι το πνεύμα μπορεί να σωθεί και

Ότι μόνο το πνεύμα μπορεί να σώσει ή να θεραπεύσει το σώμα.

Εκτός από το ώντινγκ, οι Σαηεντολόγοι αναζητούν επίσης τη διαφώτιση μέσω της μελέτης των γραπτών ή της ακρόασης των ηχογραφημένων διαλέξεων του Λ. Ρον Χάμπαρντ, οι οποίες είναι πλούσιες σε μέγεθος και αριθμό. Αυτή η μελέτη, που ονομάζεται *εκπαίδευση*, είναι μια άλλη βασική θρησκευτική πρακτική της Σαηεντολογίας εκτός από το ώντινγκ.

Η Σαηεντολογία έχει επίσης ένα πρόγραμμα Αποκάθαρσης που χρησιμοποιεί έναν συνδυασμό από σωματική άσκηση, βιταμίνες και σάουνα για να απαλλάξει το σώμα από τα ναρκωτικά, τις χημικές ουσίες και άλλες ακαθαρσίες που εμποδίζουν την πνευματική πρόοδο. Αυτό είναι μέρος μιας «ισορροπημένης ζωής» (επίσης ένα βασικό στοιχείο μέσα στην Εκκλησία

του Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών, οι Μορμόνοι) που βοηθάει ένα άτομο να φτάσει στο 8ο και υψηλότερο δυναμικό το οποίο είναι το «δυναμικό του Θεού».¹¹

Οι λειτουργοί της Σαηεντολογίας τελούν επίσης γάμους, κηδείες, βαπτίσεις και ποιμαντική συμβούλευση χρησιμοποιώντας τελετές και συμβολισμούς που είναι μοναδικοί στη Σαηεντολογία.

Η Σαηεντολογία υποστηρίζει σχεδόν την ίδια άποψη σχετικά με το δόγμα όπως και οι περισσότερες άλλες θρησκείες. Παρουσιάζει τα δόγματα αυτά ως θέματα που αναφέρονται σε αντικειμενικά γεγονότα,¹² αλλά δε χρησιμοποιεί τη λέξη δόγμα όπως κάνει η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, στην οποία τα θρησκευτικά δόγματα είναι σταθερά για την αιωνιότητα (Συμβούλιο του Βατικανού, 1870).

Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ δήλωσε ότι η πρώτη αρχή είναι ότι η σοφία προορίζεται για οποιοδήποτε άτομο. Η δεύτερη είναι ότι η σοφία πρέπει να μπορεί να εφαρμόζεται και η τρίτη αρχή είναι ότι η σοφία είναι πολύτιμη μόνο αν είναι αληθινή ή αν έχει αποτελέσματα. Ο Λ. Ρον Χάμπαρντ είπε ότι: «Η Σαηεντολογία θα προχωρήσει ανάλογα με το πόσο θα έχει αποτελέσματα».¹³

IV. Συμπέρασμα

Για τους μελετητές στο πεδίο της ιστορίας των θρησκειών, της κοινωνιολογίας και/ή της συγκριτικής μελέτης της θρησκείας, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η Σαηεντολογία είναι μια θρησκεία.

Μέσα από το ώντινγκ και τη μελέτη των γραπτών του Λ. Ρον Χάμπαρντ, ένα άτομο αυξάνει την πνευματική επίγνωσή του και πασχίζει για ενότητα με όλα τα δυναμικά, συμπεριλαμβανομένου του 7ου δυναμικού (η πνευματική διάσταση) και του 8ου δυναμικού (το Υπέρτατο Ον). Είναι ένα θρησκευτικό κίνημα με τη δική του θεωρία και πρακτική και μια κοινότητα που ιδρύθηκε και επικεντρώθηκε γύρω από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του. Η Σαηεντολογία έχει τις δικές της τελετουργίες και συμβολισμό και βασίζεται στις ανακαλύψεις και το όραμα του ιδρυτή της, του Λ. Ρον Χάμπαρντ.

Η Σαηεντολογία μοιράζεται κάποια χαρακτηριστικά με άλλες θρησκείες, αλλά είναι, για τους πιστούς της, ένα μοναδικό μονοπάτι που τους συνδέει με την πνευματική υπόσταση και το θείο.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. «Truth vs. Small-minded Religious Dogma» (Αλήθεια έναντι Στενόμυαλου Θρησκευτικού δόγματος) στο έργο «Self-Realization» (Αυτογνωσία), ΗΠΑ, Χειμώνας 1995, Τόμος 67, Αριθμ. 1, σελ. 32
2. Η Χριστιανική Επιστήμη ιδρύθηκε κάτω από παρόμοιες συνθήκες με τη Σαηεντολογία, ξεκινώντας με ερωτήσεις σχετικά με το θέμα της διανοητικής θεραπείας. Οι κύριες αρχές της Μέρι Μπέικερ Έντι ήταν ότι ο Θεός είναι διάνοια και πνεύμα και ότι είναι Καλός. Επειδή είναι Καλός, τα έργα Του (δημιουργίες) είναι επίσης καλά. Με άλλα λόγια, η ύλη, η αμαρτία, η ασθένεια και ο θάνατος, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχουν. Το άτομο που το δέχεται αυτό είναι φωτισμένο. Το άτομο που ζει σύμφωνα με τις διδασκαλίες του Ιησού θα έχει μια καλή σωματική και πνευματική ζωή.
3. Η ιδιότητα μέλους, ο γάμος και άλλες τυπικότητες είναι παρόμοιες με αυτές της Θρησκευτικής Κοινωνίας των Φίλων (τους Κουάκερους), χωρίς μια σταθερή μορφή ιερουργίας, παρόλο που υπάρχουν παραδείγματα ορισμένων προκαθορισμένων προτύπων ανάλογα με το πολιτιστικό περιβάλλον. Βλέπε, για παράδειγμα, την «Εκκλησιαστική Διοίκηση» στην Ετήσια Συνάντηση της Θρησκευτικής Κοινωνίας των Φίλων στο Λονδίνο. (Κέντρο των Φίλων του Βιβλίου, Λονδίνο 1968).
4. Όπως τα γραπτά του Λ. Ρον Χάμπαρντ στη Σαηεντολογία, έτσι και τα γραπτά έργα του Ε. Σβέντενμποργκ είναι ιερά (αναφέρονται σε εμπειρίες αποκάλυψης) και πρέπει να χρησιμοποιούνται από τους οπαδούς του σύμφωνα με τα βήματα που καθορίζονται από τον συγγραφέα. Οι μεταφράσεις χρησιμοποιούνται, αλλά τα βασικά δόγματα θα πρέπει να μελετηθούν στην αρχική τους γλώσσα. Τα λεξικά βρίσκονται παντού σε αυτά τα Κέντρα. Σε ορισμένες Νέες Εκκλησίες της Ιερουσαλήμ, όπως αυτή στη Χάγη, στην Ολλανδία, η ανάγνωση γίνεται από τα λατινικά πρωτότυπα κείμενα (ο Σβέντενμποργκ έγραψε στη λατινική γλώσσα) και ο λειτουργός θα σχολιάσει το κείμενο σε βάθος, όσο είναι δυνατόν. Μόνο οι λειτουργοί που διαβάζουν τη λατινική γλώσσα μπορούν να χειροτονηθούν. Τα αρχικά γραπτά του Λ. Ρον Χάμπαρντ χρησιμοποιούνται με την ίδια προσοχή. («Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας», 1994, σελίδα 5).
5. Ο (Περ) Λουί-Ζοζέφ Αντουάν (1845-1912) ήταν ένας Βέλγος μεταλλωρύχος ο οποίος μετά την ανάγνωση του βιβλίου *Livre des Esprits* (Το βιβλίο του Πνεύματος) από τον Α. Καρντέκ, ίδρυσε πολυάριθμες εκκλησίες, που ονόμασε ναούς (στο Βέλγιο, στη Γερμανία, στη Γαλλία, στην Πολωνία και στις χώρες της Αφρικής και της Νότιας Αμερικής), όπου έλαβαν χώρα

τελετές θεραπείας. Ο Αντουάν δεν ήταν χριστιανός. Ως δομικός θεοσοφιστής (ονόμασε τον εαυτό του ιδρυτή του «Νέου Πνευματισμού») ήταν ανοιχτός σε όλες τις μορφές θρησκευτικών δογμάτων, ειδικά σε αυτές που προέρχονται από την Ανατολή. Η διδασκαλία του είχε ως εξής: «Toute matière est illusion; le mal n'existe pas en soi mais est un produit de notre imagination. Le bonheur consiste à être dépouillé de tout désir, provoqué par la vue des formes changeantes et illusoires de la matière. De réincarnation en réincarnation, notre esprit atteindra un jour la libération». Το *Λεξικό των Θρησκειών* (Εκδόσεις του Πανεπιστημίου της Γαλλίας) ονομάζει αυτή τη θρησκεία ως ένα είδος πρωτόγονου Βουδισμού. Η πνευματική θεραπεία των αρρώστων τον έφερε ενώπιον του δικαστηρίου το 1901 και το 1907 (κατηγορήθηκε από τον κλήρο και τις νομικές αρχές για θέματα ιατρικού δικαίου), όπου, μετά από σκληρή αντιπαράθεση, κρίθηκε αθώος. Σχεδόν το ίδιο συνέβη και με τη Μέρι Μπέικερ Έντι, τον Τζορτζ Φοξ και τον Εμάνουελ Σβέντενμποργκ. Η Σαηεντολογία έχει υποστεί παρόμοιες διώξεις σε μερικές περιοχές.

6. Η παράδοση της βαρβαρότητας, *Οι Διαλέξεις στο Φίνιξ*, σελ. 33. (Εκδοτικός Οργανισμός Γουόρντ Γουάιντ, 1968).
7. Ραβίνος Α. Μαλίνσκυ σχετικά με «την πρόοδο της τεχνικής επιστήμης και την παρακμή του ανθρώπου», στο «Acta Comparanda II», στην Αμβέρσα 1987, σελ. 7.
8. *Διαλέξεις στο Φίνιξ* σελ. 33.
9. Στην ψυχανάλυση, για παράδειγμα, ο ψυχαναλυτής δεν αποδέχεται αυτό που λέει το άτομο, αλλά το ερμηνεύει, αξιολογεί την κατάστασή του κ.λπ. Αυτό είναι το αντίθετο του ώντινγκ της Σαηεντολογίας, όπου ο *ώντιτορ* («κάποιος που ακούει», από τη λατινική λέξη *audire*, ακούω) απαγορεύεται ρητά να κάνει εκτίμηση στο άτομο. Το άτομο βρίσκει τις δικές του απαντήσεις. (*Τι είναι η Σαηεντολογία*; Εκδόσεις Μπριτζ, 1992, σελ. 163).
10. Στο βιβλίο *Έχεις ζήσει Πριν από Αυτή τη Ζωή*; Παρόλο που η αρχική σημασία του όρου *κάρμα* σημαίνει απλώς «πράξη», αυτός ο όρος, σε σχέση με τη θεωρία της αιτιότητας, έχει φτάσει να θεωρείται συνήθως ως ένα είδος δυνητικής ισχύος που αποκτήθηκε σαν αποτέλεσμα της κάθε πράξης που έγινε στο παρελθόν. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι προηγούμενες πράξεις έχουν ως αποτέλεσμα καλό ή κακό, πόνο ή ευχαρίστηση, ανάλογα με την πράξη, και ότι η ίδια η πράξη έχει τη δύναμη να επηρεάζει το μέλλον, και αυτό θεωρείται ως το *κάρμα* ενός ατόμου. Πιστεύεται ότι αν μια καλή πράξη επαναληφθεί, το καλό θα συσσωρευτεί και η δυνητική ισχύς της θα λειτουργήσει στο μέλλον ευεργετικά. (Βλέπε, π.χ., «The Teaching of the Buddha» [Η Διδασκαλία του Βούδα], Μπάκιο Ντέντο Κιοκάι, Τόκιο 1966, σελ. 300.)

11. Διαλέξεις στο Φίνιξ, σελ. 315.
12. Τα πιο σημαντικά αντικειμενικά γεγονότα (το «δόγμα») της Σαηντολογίας είναι τα γραπτά του Λ. Ρον Χάμπαρντ, τα οποία ξεκινούν με τη *Διανοητική*. Αυτά θα πρέπει να τα αντιμετωπίσει και να τα επιλύσει ο ίδιος ο μαθητής. Το καθήκον του ώντιτορ ή του επόπτη είναι μόνο να βοηθήσουν τον πιστό.
13. Στο βιβλιαράκι «*Η Εκκλησία της Σαηντολογίας*», σελ. 2.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Εκπαίδευση

Μάρνιξσκουλ (Αμβέρσα)

Κ. Ατενέουμ (Αμβέρσα)

Λάντμπαουσουλ (Γεωπονία στη Στάμπρεκ)

Ευρωπαϊκό Βιβλικό Ινστιτούτο, Παρίσι, Γαλλία (1957-1960)

Γλωσσολογία (Θερινό Ινστιτούτο Γλωσσολογίας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, 1959)

Θεολογικό Σεμινάριο Βαπτιστών, Λισαβόνα, Πορτογαλία (1960-1961)

Χειροτονημένος

Ενωμένη Προτεσταντική Εκκλησία του Βελγίου (Γκένκ, 1979)

Συνέδριο Νοτίων Βαπτιστών (Φίνιξ της Αριζόνα των ΗΠΑ, 1980)

Θεολογικό Πανεπιστήμιο Προτεσταντών, Βρυξέλλες, Βέλγιο (1969-1970)

Πανεπιστήμιο Σάουθερν, ΗΠΑ. Διδακτορικό, «Η Φιλοσοφία των Κρατουμένων με βάση τη Θεολογία της Κ. Μπαρθ και Ρ. Ότο» (1977)

Ακαδημία Παρασέρθου Γ., Ινδία: Επίτιμος Διδάκτορας Φιλοσοφίας (1985)

Θέσεις Εργασίας

Βοηθός Εφημερίου (Ινστιτούτο Καρμελιτών Βρετανίας και Ιρλανδίας) στον βελγικό στρατό στη Γερμανία (1962-1963)

Καθηγητής Θεολογίας της Προτεσταντικής Θρησκείας, Πολιτειακά Σχολεία (1963-1965)

Εκδότης/Ιδρυτής του δεκαπενθήμερου περιοδικού «Ελεύθερος» (1962-1979)

Διευθυντής/Ιδρυτής της Υπηρεσίας για τη Νεολαία «Ελεύθερος» (1963-1979)

Ιδρυτής/Διαχειριστής της Ανεξάρτητης Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Υπηρεσιών για τη Νεολαία (μέχρι το 1978)

Μέλος της Επιτροπής και του Συμβουλίου στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Πολιτισμού (μέχρι το 1978)

Ιδρυτής και Πρόεδρος της Επιτροπής Σουρινάμ Βελγίου (1975-1992)

Διαχειριστής του Συλλόγου Εκδόσεων Φλαμανδικών Περιοδικών (1967-1983)

Διευθυντής Επικράτειας της Διεθνούς Χριστιανικής Ανταλλαγής Νέων (1971-1976)

Ανταποκριτής για την Επικράτεια του Οικουμενικού Συμβουλίου Νέων της Ευρώπης (1975-1977)

Λειτουργός για τη νεολαία της Ένωσης Ιεραποστόλων του Ευαγγελίου (από την πόλη Τσάιστ της Ολλανδίας) για το Βέλγιο μέχρι το 1970

Διευθυντής Επικρατείας της Νεολαίας για τον Χριστό (1963-1979)

Ταμίας του κινήματος Νεολαία για τον Χριστό – Διεθνώς στην Ευρώπη (1967-1970)
Εφημέριος του Σωφρονιστικού Συστήματος (1976-1982)
Εφημέριος των Διακινούμενων Εργαζομένων (1980-1985)
Μέλος της Γενικής Συνέλευσης της Σκόλα Παρά Μεντικόρουμ (Ιατρική Σχολή) (1982-1989)
Μέλος του Πανεπιστημίου Φιλιππινών της πόλης Μπάγκιο (στο Μπράσστατ του Βελγίου)
Μέλος της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών (1980-)
Πρύτανης της Σχολής Συγκριτικής Μελέτης των Θρησκειών (1980-)
Καθηγητής της Φιλοσοφικής Θεολογίας (1985-)
Μέλος του Ιδρύματος «Κρένμπεκ, Ντετιέζ, Γκρουτιάνς», Πανεπιστήμιο της Αμβέρσας (1995-)
Διαχειριστής του Παγκοσμίου Συνεδρίου Δογμάτων (1974-)
Διαχειριστής των Φίλων του Εθνογραφικού Μουσείου στην Αμβέρσα (1979-)
Μέλος του Οικουμενικού Εργαστηρίου Πληροφοριών στην Ευρώπη (1974-)
Μέλος του Ερευνητικού Προγράμματος για το Κλίμα Παγκοσμίως, Βέλγιο (1989-)
Σύμβουλος στην Επιτροπή για τον Χριστιανισμό-Ισλαμισμό στο Πανεπιστήμιο Φιλιππινών της Μπάγκιο (1981-)
Μέλος της Αδελφότητας Λειτουργών Βαπτιστών (1979-)
Διαχειριστής της Επιτροπής Υποστήριξης – Περιοχή Δικαιοδοσίας της Αμβέρσας (1982-)
Εκδότης της «Acta Comparanda» (1983-)
Δημοσιογράφος του περιοδικού «Κερκ εν Λέβεν» (Εκκλησία και Ζωή) (1974-)
Ιερέας της πολύγλωσσης Εκκλησίας των Βαπτιστών στην Αμβέρσα (1983-)
Μέλος της Φιλοσοφικής Ένωσης της Αμβέρσας Βέρκγκρεπ Κίρκεγκωρντ (1990-)

